

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi R.R. o wznowienie postępowania

w sprawie z powództwa R.R.

przeciwko A.W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa .../15,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 czerwca 2017 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 30 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz pozwanego
koszty postępowania zażaleniowego w kwocie 7200 (siedem
tysięcy dwieście) złotych.**

UZASADNIENIE

R. R. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie I ACa .../15 z powództwa R.R. przeciwko A.W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Powołał się na podstawę wznowienia przewidzianą w art. 401 pkt 1 k.p.c. (w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona) oraz art. 403 § 2 k.p.c. (wykrycie nowych faktów i dowodów, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których skarżący nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu).

Postanowieniem z dnia 30 września 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę jako nieopartą o żadną z ustawowych podstaw wznowienia. W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 401 pkt 1 i art. 367 § 3 k.p.c. oraz art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 - dalej: „u.s.p.”) oraz art. 410 § 1 w związku z art. 406, art. 401 pkt 2 i art. 328 § 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, umożliwiającym wzruszenie prawomocnych orzeczeń, dlatego podlega szczególnym rygorom dotyczącym jej formy i treści, które określone zostały w art. 409 k.p.c.; może być oparta jedynie o ustawowe podstawy wznowienia wskazane wyczerpująco w art. 401, 401¹ i 403 k.p.c. Jej wniesienie inicjuje dwuetapowe postępowanie, w którym najpierw sąd bada dopuszczalność skargi o wznowienie (w zależności od wyniku kontroli następuje zwrot skargi lub jej odrzucenie), a następnie po przesądzeniu dopuszczalności skargi, rozpoznaje ją merytorycznie i wydaje stosowne rozstrzygnięcie.

W orzecznictwie i nauce prawa dominuje pogląd zgodnie z którym badanie, czy skarga jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia nie ogranicza się tylko do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają tym podstawom, ale

obejmuje również ustalenie, czy wskazana przez skarżącego podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNC 1968 nr 8-9, poz. 154; z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepubl.; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. Sądu Najwyższego z 2005 r. nr 9 poz. 14; z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 48; z dnia 14 maja 2009 r., I CZ 20/09, niepubl.; z dnia 3 lutego 2011 r., II UZ 47/10, niepubl.; z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UZ 10/11, niepubl. z dnia 18 kwietnia 2011 r., III UZ 6/11, niepubl.).

Wbrew zarzutom zażalenia skarżący nie wykazał podstawy wznowienia z art.401 pkt 1 k.p.c., albowiem skład Sądu Apelacyjnego, który wydał zaskarżony wyrok był zgodny z prawem. Nie jest zasadny zarzut nieważności postępowania apelacyjnego ze względu na udział w składzie sądzącym SSO M. M., delegowanej do orzekania przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] na podstawie art. 77 § 9 u.s.p. Stosownie do tego przepisu, w szczególnie uzasadnionych wypadkach prezes sądu apelacyjnego może delegować sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym, po uzyskaniu zgody sędziego i kolegium sądu, do którego ma nastąpić delegowanie, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów działających na obszarze apelacji; łączny okres delegowania nie może przekroczyć 14 dni w ciągu roku. Z pisemnych wyjaśnień prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] oraz dołączonych dokumentów wynika jednoznacznie dochowanie wymagań prawnych niezbędnych do skutecznego i zgodnego z prawem ustalenia składu sądu. Niewątpliwie kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] wyraziło na delegowanie SSO M. M. zgodę, o której mowa w przytoczonym przepisie, albowiem zawarte w pisemnej uchwale tego organu sformułowanie „pozytywnie zaopiniowano wniosek o delegowanie” należy uznać za równoznaczne z wyrażeniem „zgody na delegowanie”. W zakresie pozostałych wywodów skarżącego dotyczących czynności sędziego delegowanego należy odwołać się do ugruntowanych w orzecznictwie poglądów, że sędzia delegowany wykonuje czynności o charakterze jurysdykcyjnym oraz czynności mające na celu należyte przygotowanie się do podjęcia czynności orzeczniczych. Pierwsza grupa czynności stanowi bezpośrednio realizację władzy sędziowskiej i

ma charakter sformalizowany, wyznaczony przepisami procesowymi i ustrojowymi. W skład drugiej grupy czynności wchodzi: zapoznanie się z aktami sprawy, rekonstruowanie stanu faktycznego, analiza orzecznictwa i doktryny w zakresie stanu prawnego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy. Czynności przygotowawcze podejmowane przed rozprawą, naradą i wydaniem orzeczenia nie mają charakteru ściśle jurysdykcyjnego i w związku z tym nie muszą być objęte okresem delegacji (por. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r., III CZP 77/11, OSNC 2012, nr 11, poz. 123 i z dnia 17 maja 2016 r., III CZP 103/15, OSNC 2016, nr 11, poz. 124). Rozprawa apelacyjna, w której uczestniczyła SSO M. M. delegowana przez Prezesa Sądu Apelacyjnego do pełnienia obowiązków w Sądzie Apelacyjnym, narada nad rozstrzygnięciem oraz ogłoszenie wyroku miały miejsce w dniu 27 listopada 2015 r., w którym sędzia sądu okręgowego legitymowała się prawidłowo udzieloną delegacją, stąd brak podstaw do uznania, że w składzie sądu, który wydał objęty skargą wyrok uczestniczyła osoba nieuprawniona.

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie przewidzianej art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od łącznego zaistnienia przesłanek wykrycia po uprawomocnieniu się orzeczenia nowych faktów i dowodów, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane, możliwości ich wpływu na wynik sprawy oraz niemożności skorzystania z nich przez strony w poprzednim postępowaniu. Przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c. podstawa skargi o wznowienie postępowania nie zachodzi, jeżeli w poprzednim postępowaniu istniała obiektywna możliwość przytoczenia przez skarżącego określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, a zaniechanie strony w tym przedmiocie było następstwem jej zaniedbań, opieszałości, zapomnienia, przeoczenia, taktyki procesowej lub błędnej oceny potrzeby ich powołania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, niepubl., z dnia 12 lutego 2004 r., V CZ 2/04, niepubl. z dnia 26 lutego 2015 r., III CZ 5/15, nie publ., z dnia 10 lutego 1996 r., II CKN 807/98, niepubl. i z dnia 25 stycznia 2007 r., I UZ 38/06, OSNP 2008, nr 3-4, poz. 51). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie tyle powołuje się na nowe fakty, ile w istocie kwestionuje ustalenia będące podstawą faktyczną prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2015 r. w

sprawie sygn. akt I ACa 1.../15. Dowody, które wskazuje w skardze, także nie mają waloru nowości w przytoczonym wyżej rozumieniu, skoro według powoda są zawarte w aktach postępowania przygotowawczego o sygnaturze V Ds. .../13, o którym skarżący wiedział i w którym uczestniczył, skoro był przesłuchiwany jako pokrzywdzony. Wniosek dowodowy pozwanego o dopuszczenie dowodu z postanowienia Prokuratury Okręgowej w [...] z dnia 30 marca 2015 r. o umorzeniu tego postępowania został zgłoszony w apelacji pozwanego z dnia 14 kwietnia 2015 r. doręczonej zawodowemu pełnomocnikowi procesowemu powoda w dniu 22 czerwca 2015 r., a więc na kilka miesięcy przed rozprawą apelacyjną wyznaczoną na dzień 27 listopada 2015 r., co dawało skarżącemu możliwość stosownej reakcji, także przez złożenie własnych wniosków dowodowych dotyczących dokumentów z tych akt karnych. Skarżący złożył odpowiedź na apelację pozwanego, w której mógł podnieść argumenty oraz ewentualne wnioski dowodowe aktualnie wskazane w skardze. Nie stanowi nowego dowodu w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. tego rodzaju dowód, z którego strona mogła skorzystać przy dołożeniu należytej staranności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2009 r., II CZ 16/09, niepubl.).

W zażaleniu skarżący wskazał także na uzupełnienie skargi w piśmie z dnia 4 kwietnia 2016 r. o nową podstawę wznowienia polegającą na pozbawieniu go możliwości działania w poprzednim postępowaniu (art. 401 pkt 2 k.p.c.) przez dopuszczenie przez Sąd Apelacyjny na rozprawie w dniu 27 listopada 2015 r. dowodów z dokumentów zawnioskowanych w apelacji pozwanego, w oparciu o które Sąd drugiej instancji poczynił ustalenia skutkujące zmianą zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego przez oddalenie powództwa opozycyjnego R.R.. W takim działaniu Sądu skarżący upatruje przyczyny nieważności postępowania apelacyjnego w oparciu o przytoczoną podstawę wznowienia. Z treści tego pisma wynika, że o tej okoliczności powołanej jako podstawa wznowienia powód dowiedział się w dniu 27 listopada 2015 r., w dniu rozprawy, na której zapadł wyrok objęty skargą o wznowienie, co oznacza, że podstawa ta została powołana z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 407 §1 k.p.c., wbrew stanowisku skarżącego. Niezależnie jednak od tej kwestii, należy powtórnie wskazać, że skarżący, reprezentowany w toku postępowania apelacyjnego przez zawodowego pełnomocnika procesowego, miał możliwość przejawienia także własnej inicjatywy

dowodowej w reakcji na twierdzenia zarzuty i wnioski dowodowe zawarte w apelacji pozwanego. Dopuszczenie dowodów zawnioskowanych przez jedną ze stron nie pozbawia przeciwnika procesowego możliwości działania i obrony przysługujących mu praw, albowiem przesłankę tę należy wyklądać podobnie jak przesłankę nieważności postępowania, o której mowa w art. 379 pkt 5 k.p.c. Ewentualne uchybienia procesowe Sądu drugiej instancji w zakresie postępowania dowodowego przed tym Sądem strona może kwestionować w ramach drugiej podstawy kasacyjnej. Należy przy tym podkreślić, że postępowanie apelacyjne ma charakter merytorycznego postępowania rozpoznawczego, w którym zasadą jest, w przypadku uznania apelacji za zasadną, wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia reformatoryjnego. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, może bowiem mieć miejsce jedynie w przypadkach wskazanych w art. 386 § 2, 3 i 4 k.p.c.

W tym stanie rzeczy, skoro nie doszło do naruszenia wskazanych w zażaleniu przepisów postępowania oraz przepisów u.s.p., orzeczono jak w sentencji, obciążając skarżącego kosztami postępowania zażaleniowego poniesionymi przez przeciwnika skargi, który wniósł odpowiedź na zażalenie (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. oraz art. 98 i 108 k.p.c.).

kc

jw